

53^e Jaargang

Dinsdag 15 mei 2018

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

EEN DRINGENDE OPROEP OP PINKSTEREN.

Wordt behouden van dit verkeerd geslacht. (Handelingen 2 : 40 l.)

De apostel Petrus heeft op de pinksterdag gepreekt. Hij preekte een rijke Christus voor arme zondaren. Hij preekte over dood en leven. Hij wees op de schuld die bij zijn hoorders lag: *“deze Jezus, Die gij gekruist hebt.”* Deze prediking heeft de Heilige Geest willen gebruiken. Het gehoorde bracht diepe verslagenheid teweeg. Ze werden verslagen in het hart en vragen: *“wat zullen wij doen, mannen broeders?”*

Met deze vraag bedoelen zij drie dingen, aldus de Kanttekenaars: namelijk om de verdiende straf te ontvlieden, om de vergeving der zonden te verkrijgen en om zalig te worden. Wordt dit ook onder ons geestelijk verstaan? Want nog steeds werkt de Heilige Geest door Zijn onderwijs heen naar de kennis van onze persoonlijke schuld voor God. Het wordt duidelijk: er moet wat gebeuren wil het ooit nog goed komen met zo’n schuldig mens! Ook al zeggen velen: nee hoor, er hoeft niets meer te gebeuren, alles is door Christus volbracht. Maar hier zien we dat de Heilige Geest wel duidelijk wijst op wat er moet gebeuren.

Petrus wijst op de noodzakelijkheid van de bekering. Hij wijst op de naam van Jezus Christus. Alleen door Hem is er behoudenis. Gewezen wordt op de belofte Gods. Het is op zich al een verkwikking wanneer we geen vreemde meer zijn van deze levensvraag. Maar vervolgonderwijs is nodig! Zo spitst de apostel dit onderwijs toe. Hij betuigt en vermaant, zo lezen we. Het mondt uit op de ernstige en dringende vermaning: *“wordt behouden van dit verkeerd geslacht”*.

“WORDT BEHOUDEN...”. Dat betekent: onttrekt u of keert u af opdat gij behouden zou mogen worden. Vlucht uit de stad Verderf. Blijf daar niet ronddolen. Onze tekst spreekt van *“dit verkeerd geslacht”*. Hier staat het woord skolios, hetgeen hard, krom, verkeerd of goddeloos betekent. In eerste instantie wordt hier geduid op het geslacht der schriftgeleerden en Farizeeërs en der andere ongelovige joden, zo menen de Kanttekenaars. Maar natuurlijk ligt daarin ook opgesloten het geslacht der heidenen. Want of we nu godsdienstig of a-religieus zijn, van nature behoren we allen tot een verkeerd geslacht. Het ene geslacht wentelt zich als een varken in het slijk van

de ongerechtigheid. Het andere geslacht doet dat in het slijk der eigengerechtigheid.

Zo vallen we allen van nature onder dat harde, kromme, verkeerde en goddeloze geslacht dat In het paradijs in Adam viel. De gehoorzaamheid aan God werd opgezegd. Hij, Die ons goed en naar Zijn beeld geschapen had, keerden wij de rug toe. Zo holt het ganse menselijke geslacht op die verkeerde weg ten verderve. Verblind door de zonde lijkt de zonde- en werelddienst zo mooi. Maar het is een verkeerde, een harde, een kromme en goddeloze dienst. Dat geldt ook van godsdienstige mensen. De priesters en de schriftgeleerden stonden wel bij de mensen in aanzien vanwege hun uitwendige vroomheid. Toch behoorden ze tot dit verkeerd geslacht. De mens met zijn eigengerechtigheid in godsdienstige ijver en plichtsbetrachting moet ook leren een vijand van genade te zijn. Het is een bikkelharde dienst en verkeerd geslacht.

Petrus leert op de pinksterdag dat er een scheiding moet vallen. Met de wereld en de valse godsdienst moet gebroken worden. Lieflijk klinkt de oproep: *“wordt behouden van dit verkeerd geslacht”*. Als u worstelt met de boosheid en de verkeerdheid van uw natuurlijk bestaan, als u er geen raad mee weet om hiervan verlost te worden, denk dan niet dat het hopeloos is. Want van Gods kant ligt het totaal anders. Jezus Christus is de Behouder, de Zaligmaker, de Verlosser de Redder. Aan hulpeloze, ellendige en verloren zondaren wil de Heere de enige Weg der behoudenis bekend maken. Hij heelt gebrokenen van harte en Hij verbindt ze in hunne smarte, die in hun zonden en ellenden tot Hem zich ter genezing wenden!. Dan mag je door genade ingelijfd worden in een ander geslacht. Een beter geslacht. Het geslacht van de tweede Adam, Jezus Christus. Behouden door Zijn bloed. Gered uit dat verkeerde geslacht, uit de stad des verderfs, om Hem groot te maken en te dienen. Ja, eeuwig te zingen van Zijn goedertierenheên. Het geslacht van al degenen, die kunnen zeggen: *“Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten.”*

Nunspeet

A. van de Weerd

Gecondoleerd? Gefeliciteerd!

Ik was eens op een condoleanceavond waar ik de familie condoleerde met het verlies van een oude moeder. Maar de oudste zoon corrigeerde mij. Hij zei: 'Gecondoleerd? Gefeliciteerd! Want moeder is nu in de hemel. En dan mogen wij niet verdrietig zijn'. En heel de sfeer op die condoleance deed meer denken aan een verjaardag dan aan een sterfdag. De kinderen en kleinkinderen praatten en lachten honderduit, alsof er geen kist stond met het overleden lichaam van de oude moeder. Ik was in verwarring en anderen met mij. Het deed zo onnatuurlijk aan. Ik vond het ook een beetje onmenselijk. En het was ook nog eens onbijbels. Want in Gods Woord lees je van rouw en verdriet, ook als Gods kinderen overlijden. Kijk maar naar Jozef.

Jakob is gestorven. En wat een verdriet veroorzaakt dat bij Jozef. Het is een ontroerend tafereel. De machtige onderkoning breekt in tranen uit, omhelst zijn zojuist overleden vader en kust hem. Ze hadden zo'n sterke band met elkaar. Hoe ingrijpend was hun relatie. De eerste zeventien jaar van Jozefs leven heeft Jakob voor Jozef gezorgd. En toen verdween Jozef eenentwintig jaar lang. En Jakob dacht dat hij zijn lieve jongen voorgoed kwijt was. Maar Jakob heeft Jozef door een wonder van Gods voorzienigheid weer teruggekregen. En toen heeft Jozef voor zijn vader kunnen zorgen. Ook zeventien jaar. Dat is wel bijzonder, vind je niet? Zeventien jaar heeft Jakob voor Jozef gezorgd. Zeventien jaar heeft Jozef voor Jakob gezorgd.

En nu zien we Jozef over zijn overleden vader neerbuigen. Hij huilt van verdriet, en doet diens gebroken ogen dicht. Waarom ik dat zo schrijf? Nou, dat had de Heere aan Jakob beloofd. Toen Jakob vanuit Kanaän naar Egypte ging, verscheen de Heere hem bij Berséba en Hij zei: *'Ik zal met u aftrekken naar Egypte en Ik zal u doen weder optrekken, en Jozef zal zijn hand op uw ogen leggen'* (Genesis 46:4). Jozef zou aan zijn sterfbed staan en hij zou Jakobs ogen voor de laatste keer sluiten. En dat wordt hier vervuld.

De dood van zijn vader heeft Jozef diep geschokt. Jakob was 147 jaar en Jozef 55 jaar. Maar wat was hij verdrietig! In onze tijd is het in dergelijke omstandigheden nogal eens anders. In de seculiere wereld wordt er dan gesproken over 'een mooie leeftijd' en 'een mooie dood'. 'En ach, vader was gebrekkig en eenzaam, het is maar beter zo'. En we kennen allemaal de discussie rond het zogenaamde 'voltooide leven'. Mensen zijn er 'klaar mee', en 'het is goed zo'. En zeker als ouderen dement worden dan komt er vanuit de familie nogal eens het verzoek om er maar een einde aan te maken.

In kerkelijke kringen leeft er gelukkig nog het besef dat onze tijden in Gods hand zijn. En ook dat sterven God ontmoeten is. Maar vergis ik mij of wordt er ook onder ons minder gehuild na het overlijden van een oude vader of moeder? En als dat zo is, hoe komt dat dan? Gaan wij er ook onbewust van uit dat iemand die oud is nu eenmaal sterft en dat het ook maar beter zo is, want het is ook geen leven als je eenzaam bent en gebrekkig en misschien wel dement.

Laten wij zo toch niet denken, jonge mensen! De Bijbel leert ons dat de dood niet bij het leven hoort. De dood is ook geen verlossing van een moeilijk leven. Nee, de dood is het loon op de zonde. De dood is een straf. De Heere Jezus weende bittere tranen bij het graf van Lazarus. Niet alleen als Vriend, maar ook als Schepper. De mens was zo goed uit Zijn hand voortgekomen. Geschapen om eeuwig tot Gods eer te leven. En nu breken zijn ogen, en nu keert de mens tot het stof terug waaruit hij is geschapen.

Huilen wij daar weleens om? Er vloeien zoveel tranen vanwege de gevolgen van de zonde. Maar zijn er ook tranen vanwege de zonde zelf? Dat wij God bedroefd hebben vanwege onze zonde? Tranen vanwege het feit dat we God niet liefhebben boven alles en onze naaste als onszelf? En dat we dáárom moeten sterven? Ook als kinderen van God sterven, blijft dit waar. Jezus weende, ook al was Lazarus in de hemel. Jozef weende, ook al was Jakob een kind van God. Wie de dood in zijn werkelijke gedaante ziet, kan niet anders. Maar het is wel een verschil hoe. Paulus zegt: *'wij zijn bedroefd, maar niet als degenen die geen hoop hebben'* (1 Thessalonicenzen 4:13). En zo was het bij Jozef ook.

M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl

*Genesis 50:1
Toen viel Jozef op
zijns vaders aange-
zicht, en hij weende
over hem, en hij
kuste hem.*

Op een jaarkalender staan de christelijke feestdagen. Kerst, Pasen, Hemelvaart en Pinksteren. Op sommige kalenders staan ook de vier adventsweken en de zeven lijdensweken. Openlijk kunnen die dagen en tijden gevierd worden. In de kerkdiensten kunnen de heilsfeiten herdacht en overdacht worden. Beseffen we dit en zien we dit als een zegen en gunst van de Heere? We aanvaarden het toch niet gedachteloos? Indrukloos? Hoe is het daarmee gesteld bij de ambtsdragers en bijzonder bij de predikanten? Wordt bemerkt in de diensten welk een waarde en betekenis de diensten op zondag voor ons hebben? Het is bijzonder Gods werk. Gods verkoopdag. O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk. (Jes. 55:1). Ik raad u, Ik smeed u dat gij van Mij koopt goud beproefd komende uit het vuur dat gij rijk moogt worden en witte klederen opdat gij moogt bekleed worden en de schande uwer naaktheid niet geopenbaard worde en zalf uw ogen met ogenzalf opdat gij zien moogt (Openb. 3:18). Toen ik zestien jaar was zei de predikant aan het eind van de avondpreek: Gemeente, we moeten weer verder op de levensweg, maar er komt eenmaal een tijd dat de Kerk niet meer uitgaat. Dit bracht in gebed tot de Heere. Hij wilde geven Zijn liefde. Liefde tot Zichzelf. Liefde tot Zijn Woord. Zijn wet. Zijn dag. Zijn dienst. Zijn Kerk. Liefde tot de medemens. Gode zij dank. Dat is niet verminderd. Het mag bijzonder op de zondag, ook in de middag- of avonddienst er zijn. Ik Heer' die al mijn blijdschap in U

God de Heere en de Bijbel

vind. Want uit al de schat van 't grote wereldrond is nooit die vreugd in mijn gemoed gerezen, die ik steeds in Uw getuigenissen vond. Door mij betracht en anderen aangeprezen. (Ps. 119:83 en Ps. 19:7 ber.). Het moge ook bij u leven: De zondag is de dag, de roem der dagen, die Israëls God geheiligt heeft (Ps. 118:12 ber.). Dat woord geheiligt, heiliging, bevat veel meer dan we soms denken. Onderwijzend, richtinggevend. Maar ook vertroostend, sterkend, bemoedigend, verblijdend. Uitzicht en doorzicht gevend. Met een rijke toekomst. Want een iegelijk van hen die amen zegt op wat staat in Psalm 84 zal voor God in Sion verschijnen. En dat bijzonder door de zegen van God de Heere op de zondag door Woord en Geest in de dienst. Hoe lief heb ik Uw woning, de tent o Hemelkoning, die G'U ter eer hebt opgericht (Ps. 26:8 ber.). Prof. Van der Schuit zei: Bij deze dingen leeft men en in hetzelfde is het vermaak van mijn geest. Gode zij dank voor Zijn gave. Vindt het weerklank bij ons? Het is Gods wil en doen naar Zijn welbehagen in Christus Jezus door de werking en de leiding van de Heilige Geest. Het is een onverdiende gunst en zegen van de Heere het te mogen verstaan en te kennen. Dit gaat niet buiten het horen en het lezen om. In Handelingen 8 staat iets waaraan we niet voorbij mogen gaan. In Jeruzalem kon de Moorman een boekrol kopen. De rol van Jesaja lag er te koop. Een stukje, een zeer rijk stukje van Gods Woord. Zo wordt nu al eeuwen in ons land Gods Woord te koop aangeboden en wie geen geld heeft, kan het gratis krijgen. Het gaat soms van hand tot hand. Hoeveel exemplaren van het Woord hebben we in huis. Laat het het Boek der boeken zijn. Petrus zegt zo met nadruk: Wij hebben het profetische woord dat zeer vast is en gij doet wel dat gij daarop acht hebt als op een licht schijnende in een duistere plaats totdat de dag aanlichte en de morgenster opga

in uw harten (2 Petrus 1:19). Wanneer we het Woord niet hadden, dan wisten we niets van wat beschreven staat in onze Bijbel. We dienen ook te beseffen dat alles wat we lezen waar is. Onvergankelijk en onveranderlijk. Al de Schrift is van God ingegeven en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is (2 Tim. 3:16). Laten we niet vergeten dat de gehele Schrift in zijn totaliteit is doorademd door God. Er is terecht gezegd: de Bijbel is het beademingscentrum van de hemel. Al de Bijbelschrijvers hebben onder de leiding van de Heilige Geest geschreven. De vertaling 'elk van God ingegeven Schriftwoord' is onjuist. Het werkt misleidend. Dit leidt van Gods bedoeling af. Het geeft ruimte voor een Schriftwoord dat niet door God is ingegeven. Dat is selectief Schriftgebruik. Aangepast Schriftgebruik. Zeker, er is ook star Schriftgebruik wat dor, koud en kil is. Doods. Het laat geen ware vrucht zien van de Levensbron Jezus Christus. En laten we ook niet vergeten dat er theologisch, ethisch, nu niets nieuws aan de kerkelijke horizon is gekomen. Wat nu leeft, sterk gaat leven, was gisteren en eergisteren er al. Maar nu met het parool: ik ben en blijf gereformeerd. Maar dan gereformeerd anno 2018. Wie in het Bijbelse spoor wil gaan en leven, bidt in onze tijd van kantelingen, van aanpassingen en zo veranderingen: maak mijn voetstappen vast in Uw Woord (Ps. 119:133). Calvin schrijft: de dichter leeft bij de samenvoeging van de uitwendige leer met de genade van de Heilige Geest, gelijk dit ook de dagelijkse volmaaktheid is van de gelovigen als God in hun hart grift wat Zijn Woord aantoonst recht te zijn.

M.C. Tanis

*En Ik zal maken dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen,
en Mijn rechten zult bewaren en doen. Ezechiël 36:27*

Zoals de Heere de dieren naar de ark deed komen, zo laat Hij ook goddeloze mensen tot Christus komen. De tekst spreekt van wandelen in Gods inzettingen. We lezen in Psalm 119:32 'Ik zal de weg Uwer geboden lopen, als Gij mijn hart verwijd zult hebben.' God eist Hem lief te hebben, Hem te vrezen en voor Hem te leven en te wandelen. "Ten tweede wordt hierdoor ook verstaan al de evangelische inzettingen, zoals geloof, liefde, heiligmaking, vernedering en de weg der godzaligheid." God is eeuwig Dezelfde en dat geldt ook van Zijn inzettingen. Daar mag niets van worden afgedaan en daar mag niets aan worden toegevoegd. De inzettingen van God zijn zo recht als een rechte lijn. Die inzettingen zijn ook niet te betwisten en niet te herroepen. Gods inzettingen worden ook rechten genoemd. Ze zijn onberispelijk. Naar Gods rechten zal God een oordeel vellen. Wie wedergeboren is zal zalig worden, wie dat niet is moet naar de hel. Het zijn rechten van God met een grote glans en heerlijkheid. Die rechten gelden alle mensen. Gods inzettingen en rechten staan tegenover die van de farizeeën, die door hun eigen inzettingen Gods gebod krachteloos maakten. Wie een vlezen hart heeft gekregen wandelt in de weg van Gods inzettingen. Dit is een kenmerk van hen die een nieuw hart en een nieuwe geest ontvangen hebben. Gods kinderen willen de weg van Gods inzettingen bewandelen tot het einde toe. Zij doen dat graag en luisteren naar Gods inzettingen. Het geloof en de werken van Gods kinderen zijn zichtbaar in hun handel en wandel. In de oorspronkelijke taal staat er een woord voor 'wandelen' dat vermaak en genoegen aangeeft. Gods kinderen hebben een vermaak in de wet Gods naar de inwendige mens. Gods kinderen kunnen zich in hun wandel stoten aan de voorspoed van de goddelozen, het sterke geloof van een ander kind van God, hun eigen zonden, smaad, schimp en lastering die hun wordt aangedaan. Wandelen gaat steeds door, je wordt er niet moe van. Eenmaal zal de wandel ten einde zijn, dan zullen Gods kinderen eeuwig mogen rusten van hun arbeid. Gods kinderen gebruiken de tijd om in Gods inzettingen te wandelen. Zij bewaren Gods inzettingen in hun geheugen. Bij het wandelen komt het aan op de daad. Als er alleen beloften en voornemens zijn is dat tekort. Grote kennis en uiterlijk geloof is ook tekort. Geloof zonder de liefde is niets. Voorrechten tellen ook niet. Inbeelding is niets. Het komt aan op het doen. "En als iemand dat doet, is het een vast teken dat God het stenen hart heeft weggenomen van hem die deze inzettingen en rechten doet." Zo iemand heeft een nieuw hart en een nieuwe geest gekregen. De goddelozen willen niet in Gods wegen wandelen. Een goede boom brengt goede vruchten voort. Wie heeft bij Manasse en Paulus het stenen hart weggenomen? God heeft dat gedaan.

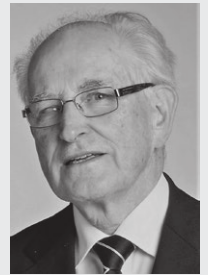
Toepassing. Wandelt u in de inzettingen van God of niet? Het is verschrikkelijk als u nog wandelt in de inzettingen van de duivel, de wereld en de hel. Misschien stelt u de vraag: hoe weet ik of ik in Gods inzettingen en rechten wandel? Bent u nederig? Verlangt u naar de dienst des Heeren of is een uur of anderhalf uur u teveel? Bent u bedroefd over uw zonden? Hebt u een oprecht geloof in Jezus Christus? Of hebt u alleen een tijdgeloof? Is er een heilige levenswandel? Of leeft u goddeloos, denkt u niet aan dood en hel? "Tenslotte, munt u uit in een godzalige levenswandel boven de wereld, of munt u uit in goddeloosheid en dat boven de wereld?" Er zijn mensen die de hele dag nooit bidden. Zij werken, eten en genieten zonder te bidden. Sommigen zetten enkele stappen op de weg van Gods inzettingen en keren terug tot hun vorige leven. Dan geldt dat de hond is wedergekeerd tot zijn uitbraaksel en de gewassen zeug tot de wenteling in het slijk. Anderen hinken op twee gedachten. Gods kinderen dienen graag de Heere. Wie dat niet doet blijft onder de toorn van God liggen. Wilt u het plezier in de wereld niet missen? Daar komt een eind aan. U moet sterven. Al is het over vijftig of zestig jaar. Dan zal het geweten van binnen branden. God zal u oordelen. "Ach, zondaar, hoor het niet alleen, maar doe het ook. Waarom zou u het niet doen? Want wij nodigen u tot de God Die u gemaakt heeft. Wel, is het niet eerlijk dat het schepsel zijn Schepper looft, en dat het schepsel voor zijn Schepper zoekt te leven?" Wie met de zonde leeft, leeft op de oever van de hel. "Maan God vaak op Zijn beloften en zegt: Heere, U hebt gezegd: Ik zal maken dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen. Wel, doe het dan aan mij. Maak dat ik in Uw inzettingen mag wandelen." Gods kinderen kennen een eertijds. Vroeger wandelden zij naar de inzettingen en rechten van de wereld, de duivel en de hel. Gods kinderen klagen over hun levenswandel. Misschien denkt u dat u nog een stenen hart hebt. Bedenk dat u op een andere weg bent dan in het verleden. U werd getrokken van de duisternis tot het licht. U bent getrokken uit de macht van de satan tot God. U was verblijd toen God u trok. Uw zonden en vermakelijkheden hebt u achter u mogen laten zoals Zacheüs en Levi. Van u geldt wat we lezen in Matth. 6:33 'Maar zoekt eerst het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden.' Dat doet de wereld niet. God heeft recht op een levenswandel naar Zijn inzettingen en rechten. Het einde daarvan zal de eeuwige zaligheid zijn.

A. van Heteren

SGP

De SGP jubileert. Het is de oudste partij in het parlement. De laatste eeuw heeft veranderingen gezien, die voordien in misschien wel duizend jaar zich niet hebben voltrokken. Hoe staat het met de houdbaarheidsdatum van de Staatkundig Gereformeerde partij?

De EO gedroeg zich in “slechts” veertig jaar als een kameleon. Veertig jaar vormen in het Richterenboek steeds weer een tijdperk, waarin het volk verviel. Ook nu herhaalt zich dat soms. Onze stichting (Bewaar het Pand) bestaat ongeveer een halve eeuw en het zou interessant zijn te onderzoeken in hoeverre we nu anders denken dan rond de oprichting.

Wat de SGP dan betreft: hoe heeft de partij zich ontwikkeld? De moeilijkheid is dat de meeste leden of stemmers maar een beperkt tijdvak kunnen overzien. Niemand heeft nu nog helder hoe de partij er bij stond toen deze werd opgericht. Ik heb, gezien mijn leeftijd, nog wel een behoorlijk grote periode in mijn herinnering.

Foto's en opnamen kunnen ons hierbij helpen. Er is een historische foto met drie zeer zwarte heren, die het gebouw van de Tweede Kamer uitkomen. Ds. Zandt, Ds. Kersten en dhr. Van Dis. Stel u zich voor dat dit achtenswaardige drietal zich nu zou kunnen ophouden binnen de Haagse elite. Dat zou aan beide kanten voor problemen zorgen.

Ik herinner me iemand, die ik eens waarnam in een hotel. Eveneens een zwart pak, met in de ene zak de Telegraaf en in de andere een sigarendoos. Typisch een partijlid van de SGP. Hoe vreemd dat nu ook lijkt, toen was dat vrij normaal. Je kon beter deze krant lezen dan een zogenaamd christelijk dagblad zoals Trouw, meende men. Ik herinner me ook nog wel het gezegde van iemand: een goeie SGP'er drinkt een borrel. Hoe anders is dat nu. Sommige dingen van toen kunnen nu niet meer. Andere zaken van nu zouden toen verwarring gezaaid hebben.

De politiek trok in die dagen ook een scheidslijn door onze kerken. Zij die in onze gemeenten AR stemden, waren ook kerkelijk anders.

In die tijd waren de contouren van een partij duidelijk. Je wist precies wat je van een partij als de SGP kon verwachten. Tegenwoordig is dat niet meer zo. Je weet niet meer precies wat een sgp'er is. Het stemvolk laat zich niet meer in een hokje persen. Groepskenmerken zijn minder bepalend. Er zijn er velen in kerk en wereld, die uit de pas lopen. Er zijn heel wat mensen uit het partijcircuit die de meest uiteenlopende meningen verkondigen. Een vreemd verschijnsel. Zo is het ook met heel de refowereld: grenzen worden makkelijk overschreden en er kraait geen haan naar. Dat vind ik nog het grootste probleem. Dat er mensen zijn die zich “ontpoppen” binnen een groep gebeurt natuurlijk, maar dat dominees en kerken het allemaal laten gebeuren, vind ik een vreemd gegeven. Dat laatste is misschien nog wel het grootste teken aan de wand.

Anders dan het reeds genoemde drietal van toen, hebben we nu een aantal vlotte vertegenwoordigers in de Kamer. En dat is positief. Ze zijn in veel opzichten heel anders dan toen, maar ik ben er tegelijk van overtuigd dat ons drietal grote achting en verbondenheid uitstraalt voor de vromen en ook voor het beginsel van toen. Elbert Dijkgraaf wil ik

hier ook graag bij betrekken.

Het voornaamste pluspunt is voor mij dat de vertolking van Gods Woord ook nu onder ons gehoord wordt. Wat in de Tweede Kamer wordt gezegd, bereikt via de media ons volk in brede lagen. Dat danken we vooral aan christelijke politici. Ik denk in dit verband ook aan de inbreng in een programma als Pauw en Witteman. Terwijl van der Staay adrem en innemend reageert, won van der Vlies in door duidelijkheid en zelfs humor.

Het moet natuurlijk ook eigentijds verwoord worden. Zo mogen we erg dankbaar zijn voor wat de Heere ons in de SGP gegeven heeft.

Zojuist keek ik het gedenkboek in, dat dezer dagen door de bus kwam. Prachtig, hoe een beeld geschetst wordt van het verleden zoals de politieke verhoudingen zich hebben ontwikkeld. Maar mijn hart slaat wel een keer over als ik lees over: van vanzelfsprekendheid naar bewuste keuze en van isolement naar participatie. Nou, nou, denk ik dan, wat een grote woorden. Beseffen we wel wat die woorden inhouden? Het lijkt me te snel gezegd: participatie is een modewoord en we sluiten ons daar soepel bij aan. Wat was er vroeger dan zo vanzelfsprekend? Waar drijft het schip van de participatie heen en kunnen we de vaart wel overzien? Waar heeft participatie ons kerkelijk gebracht?

In mijn Bijbel kan ik niet veel anders vinden dan het isolement. Zeker, Daniel bekleedde een hoge positie aan het hof. Tegelijk stelde hij zich zeer geïsoleerd op. Het zou goed zijn als kerk en politiek zich nader zouden beraden op zijn persoon en zijn godsvrucht. Je zou bij participatie in de Bijbel kunnen denken aan Josafath, die zich verbond met Achab. Wat de Heere streng afkeurde.

Participatie? Het resulteert wel daarin dat men onze vertegenwoordigers aardig vindt (en terecht), maar zie je nu dat men onze uitgangspunten ook deugdelijk vindt? Immers nee! Kunnen we participeren in een regering, die de christelijke waarden sloopt? Wat gaat het resultaat hiervan op termijn worden? Ik maak deze opmerkingen ook als een vorm van zelfkritiek. We mogen de doordenking en het biddend beleven niet zonder meer overlaten aan onze mensen in het parlement. De achterban moet hier in beeld komen. Als het volk verandert, gaat dat niet voorbij aan de priesters, aldus Gods Woord. Wij allen staan hier aansprakelijk. Wij hebben allen gezondigd. Deze participatie kon wel eens het zwaktebod zijn van heel onze gezindte.

Samenvattend kan ik zeggen dat ik blij ben dat de SGP toch zichzelf wil blijven en nog steeds van harte wil leven bij het Woord van God. En ik hoop en bid dat vooral het getuigend karakter stand mag houden en dat een gepaste solidariteit met ons volk niet zal ontbreken.

Sigaren en borrels, Pauw en Witteman, het zijn de verschijningsvormen die zich wijzigen. Maar het Woord des Heeren blijft tot in der eeuwigheid!

Het geweten (2)

“... al is het dat mij mijn consciëntie mij aanklaagt”

Over de plaats van het geweten in de opvoeding en de bekering

Geliefde lezer, de vorige bijdrage zijn we geëindigd met de vraag naar de plaats van het geweten in uw leven. Die vraag is gesteld omdat Gods Woord ons duidelijk maakt dat die vraag er werkelijk toe doet. In het Nieuwe Testament komt namelijk het woord 21 keer voor.

In het Grieks staat er “suneidesis” en in het Latijn ‘consciëntia’, Letterlijk betekenen deze woorden: ‘samen-weten’, ‘mee-weten’. Je kunt ook vertalen: “Medeweter zijn met jezelf”

Laat ik enkele voorbeelden geven uit het Nieuwe Testament:

a) Paulus spreekt in Romeinen 2:14 en 15 over de heidenen dat hun consciëntie, hun geweten “medebetuigt”. In deze verzen zegt de apostel over de heidenen, dat God het werk der Wet in hun hart heeft geschreven, hoewel ze de geopenbaarde Wet niet kennen. Zij bezitten, met andere woorden gezegd, een ingeschapen kennis van God en daarmee ook een besef van goed en kwaad. Als de heidenen tegen die ontvangen kennis handelen, gaat hun geweten mede-getuigen! Dan getuigt dat geweten méde, namelijk „met het werk der wet, geschreven in hun harten“. De heidenen ervaren een stem in hun binnenste wanneer zij tegen de ingeschapen Godskennis ingaan. Hun geweten oordeelt over hun gedrag en veroordeelt het.

b) Er mag óók sprake zijn van een geheiligd, goed en rein geweten. Het vernieuwende werk van de Heilige Geest in de wedergeboorte strekt zich ook uit tot het geweten van de mens. Zo zegt Paulus in Rom 9:1: „Ik zeg de waarheid in Christus, ik lieg niet (mijn geweten mij mede getuigenis gevende door de Heilige Geest).”

Paulus mag hier in zijn geweten gevoelen dat hij de waarheid spreekt.

Het feit Paulus hier spreekt over een goed en rein geweten betekent dat ook van het tegenovergestelde sprake kan zijn, een kwaad en bevlekt of onzuiver geweten.

c) De Bijbel kent ook het toegeschroei-

de geweten 1 Tim 4:2 door geveinsdheid der leugensprekers, hebbende hun eigen geweten als met een brandijzer toegeschroeid. De mens kan dus zijn geweten zo toeschroeven dat hij onvatbaar wordt voor wat God van hem eist en voor wat God over hem oordeelt.

d) Op een andere plaats spreekt Paulus er ook van dat de mens om des gewetens wil dingen voor mensen en voor God wel of juist niet doet. Zelf ziet men ergens geen kwaad in, maar omdat men merkt dat het een ander ergert, laat men het na, bijvoorbeeld het eten van een afgodenoffer.

e) Het geweten kan ook zwak zijn. Paulus handelt er over in 1 Kor 8.

Zwak heeft de betekenis dat men een verkeerd oordeel velt over bepaalde dingen. Men maakt van iets een punt waar men geen punt van zou moeten maken of men maakt van iets kleins een zodanig groot punt dat men er niet over kan heenstappen. Een zwak geweten is een geweten dat niet goed is gevormd in die zin dat het niet altijd spoort met wat God gebiedt en verbiedt en daardoor op een situatie niet reageert op een manier die passend is bij die situatie.

Tenslotte spreekt Paulus, als hij spreekt over zijn prediking dat hij hoopt geopenbaard te zijn in de gewetens van zijn hoorders. 2 Kor 5 vers 11: “Wij dan wetende de schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof, en zijn Gode openbaar geworden; doch ik hoop ook in uw gewetens geopenbaard te zijn.” Paulus zegt hier tot de Korintheïers: Raadpleeg uw geweten of ik u de waarheid heb verkondigd of niet. Slaan wij nu het **Oude Testament** op:

In het Oude Testament komt het woord geweten niet voor, maar de zaak is wel aanwezig.

Laat ik bijvoorbeeld u noemen de geschiedenis van Jozef en zijn broers. In Gen. 37 lezen we dat Jozef door zijn broers wordt verkocht. In Gen. 42 komen de broers voor het eerst in aanraking met de onderkoning als ze in Egypte zijn om koren te kopen.

Wanneer deze grimmige onderkoning hen onverwacht voor de keuze stelt of

hun jongste broer halen of de dood, dan begint bij hen het geweten luid te spreken.

Nu blijkt dat ze op dat moment nog precies weten hoe alles destijds is toegegaan. In vers 21 staat: “toen zeiden zij de één tot de ander: voorwaar wij zijn schuldig aan onze broeder, wiens benauwdheid der ziel wij zagen, toen hij ons om genade bad, maar wij hoorden niet; daarom komt deze benauwdheid over ons.”

In Gen 37 zien we harde kerels die bijna gewetenloos hun broer verkopen.

Nu herinneren ze zich alles ineens weer haarfijn.

Het is of het gisteren is gebeurd. Ze hebben hun geweten heel lang het zwijgen opgelegd, maar nu ineens, in een heel andere situatie, dringt zich het geweten heel heftig op.

Hier zien we dus duidelijk dat het geweten altijd met ons meegaat, het kan wel sluimeren en bijna afwezig lijken te zijn, maar zich ineens met onweerstaanbare heftigheid en kracht doen gelden.

Een ander voorbeeld:

Herinner u de geschiedenis van David en Abigail. De vrouw van Nabal trekt David tegemoet, nadat haar man in zijn dwaasheid geweigerd heeft om David en de zijnen te laten delen in het goede van het schaapscheerdersfeest. Ze heeft gehoord, dat David in zijn boosheid gezworen heeft Nabal en al de zijnen tot de laatste man te zullen uitroeien. Als de godvrezende vrouw David ontmoet roept ze hem op dat toch niet te doen. Haar hoofdargument daarbij is: „Zo zal dit u, mijn heer, niet zijn tot wankeling, noch aanstoot des harten, te weten, dat gij bloed zonder oorzaak zoudt vergoten hebben“ (1 Sam. 25:31). De kanttekening van de Statenvertalers geeft als verklaring: „U zult geen knagende consciëntie hebben“.

Ik hoop dat deze voorbeelden u al iets doen begrijpen van wat de Bijbel onder geweten verstaat. Welke typering van het geweten uit de Heilige Schrift is op u van toepassing?

Lessen uit 1 Thessalonicensen (4)

Het Evangelie in Thessalonica

Maar de Joden die ongehoorzaam waren, dit benijdende, namen tot zich enige boze mannen, uit de marktboeven, en maakten dat het volk te hoop liep, en beroerden de stad; en op het huis van Jason aanvallende, zochten zij hen tot het volk te brengen. En als zij hen niet vonden, trokken zij Jason en enige broeders voor de oversten der stad, roepende: Dezen, die de wereld in roer hebben gesteld, zijn ook hier gekomen; Welke Jason in zijn huis genomen heeft; en al dezen doen tegen de geboden des keizers, zeggende dat er een andere Koning is, namelijk een Jezus. En zij beroerden de schare en de oversten der stad, die dit hoorden. Doch als zij van Jason en de anderen vergenoeging ontvangen hadden, lieten zij hen gaan. En de broeders zonden terstond des nachts Paulus en Silas weg naar Beréa... (Handelingen 17: 5-10a)

Ongehoorzaam

De vorige keer hebben we gezien hoe de prediking van Paulus in Thessalonica vrucht gedragen heeft. Mensen uit verschillende bevolkingsgroepen kwamen tot bekering en geloof. In het Grieks stond er letterlijk: ze werden overtuigd en ze werden toegevoegd. Dat wijst op het werk van Gods Geest.

Maar er is ook nog een andere reactie: ongehoorzaamheid. Naast sommigen die door genade overtuigd werden onder de prediking, zijn er anderen die door eigen schuld ongehoorzaam bleven. In de grondtekst staat hier voor 'ongehoorzaam' een woord dat de ontkennende vorm is van 'geloven' in het vorige vers. Blijkbaar is dat de ernstige keerzijde: Als we nog nooit echt overtuigd werden onder de prediking, zijn we nog ongehoorzaam! De vraag dient zich aan: hoe is het in dit opzicht bij ons?

Oproer

Van de ongehoorzame Joden in Thessalonica lezen we nog iets. Ze zijn ook jaloers op de aanhang van Paulus en zijn metgezellen. En dan proberen ze deze predikers in een kwaad daglicht te stellen.

Daarvoor gaan ze naar de markt van de stad, waar ook de 'marktboeven', mensen uit het laagste straatvolk, zich ophouden. Met behulp van deze mensen ontketenen ze onrust en oproer in de stad. En ze weten het zo te sturen dat de massa in de richting van het huis van een zekere Jason trekt, waar Paulus en zijn metgezellen verbleven.

Paulus, Silas en de anderen blijken echter niet in het huis van Jason te zijn. Welnu, dan nemen ze Jason zelf en enkele andere gelovigen – 'broeders' worden ze genoemd – wel mee. Ze brengen deze mensen te midden van veel onrust voor de oversten van de stad.

En daar komen ze dan met hun beschuldigingen aan het adres van Paulus en de anderen. Als we goed naar hun woorden luisteren, ontdekken we drie beschuldigingen die nauw met elkaar samenhangen. Het eerste is, dat de christenen de wereld in rep en roer hebben gebracht. Daarnaast handelen ze tegen de geboden van de keizer van Rome. En tenslotte zeggen ze dat er een andere Koning is, namelijk Jezus.

Beschuldiging

We moeten een paar dingen opmerken bij deze drievoudige beschuldiging. Allereerst is het zo, dat ze met deze beschuldiging een gevoelige plek raken bij de Romeinse overheid. Als de overheid in die tijd ergens bang voor was, dan was het wel voor onrust en oproer. Op die angst spelen de ongehoorzame Joden van Thessalonica handig in. Dieper nog: De duivel probeert zo de zaak van Christus verdacht te maken. Zoals hij ook in onze tijd altijd weer zal proberen de zaak van Christus verdacht te maken bij de overheid. Denkt u bijvoorbeeld aan de manier waarop gesproken wordt over het Bijbelse standpunt tegenover homoseksualiteit.

Het tweede dat we kunnen zeggen over

de beschuldiging aan het adres van de christenen is, dat het eigenlijk een oude beschuldiging is. Ze heeft ook de Heere Jezus Zelf al getroffen. Wat Hem ten laste werd gelegd, was namelijk dat Hij Zichzelf Koning zou hebben gemaakt, en in opstand wilde komen tegen het gezag van de keizer van Rome. Paulus en zijn metgezellen moeten hier iets ervaren van de versmaadheid van Christus! Dat zal hen vertroost hebben.

Het derde dat we kunnen zeggen, is dat deze beschuldiging steeds weer herhaald zal worden. In het boek Handelingen. Maar ook in de eerste eeuwen van de kerkgeschiedenis. Steeds hebben de christenen met deze beschuldiging te maken gehad. Steeds duidelijker bleek ook de noodzaak om hun geloof en leefwijze uit te leggen.

Evenals de eerste christenen zullen we enerzijds van de Heere de genade moeten ontvangen om pal te staan voor de Bijbelse principes. Anderzijds zullen we ook wijsheid nodig hebben om onze standpunten uit te leggen.

Afloop

Uiteindelijk valt het met de opstand in Thessalonica nog mee. Jason en de andere christenen geven hun tegenstanders 'vergenoeging'. Dat zal wellicht betekenen dat ze verdere vervolging hebben afgekocht. Een andere mogelijkheid is dat ze hebben beloofd dat Paulus en Silas de stad zullen verlaten.

Hoe het ook zij, Paulus en Silas vervolgen hun reis. 's Nachts verlaten ze de stad en gaan ze door naar Beréa, een stad op zo'n 70 kilometer ten westen van Thessalonica. Toch is dat niet het laatste contact tussen Paulus en de Thessalonicensen...

A.J.T. Ruus

Onbekende psalmen.

Nu eens een vraag van een heel andere orde. Ik heb nog een aantal mooie vragen liggen, maar eerlijk is eerlijk: deze vraag wacht al een tijdje op een antwoord. Of, liever gezegd, op een bespreking. De vraag luidt waarom veel psalmen niet gezongen of opgegeven worden. De vraagsteller vindt dat vele predikanten maar een beperkt aantal psalmen laten zingen.

Er zijn allereerst natuurlijk een fors aantal onbekende psalmen. Eigenlijk is de uitdrukking verkeerd. We bedoelen natuurlijk psalmen met een onbekende melodie. Vanwege de onbekende *melodie* zingen we sommige psalmen nooit of soms. Nu vind ik zelf dat sommige psalmen gewoon geen mooie melodie hebben. Ja, smaken verschillen. Maar door een onbekende melodie blijven heel wat versjes onbekend. Wie kent bijvoorbeeld het volgende versje:

Mijn ogen treuren om mijn leed,
Om al mijn angst, om al mijn lijden.
O HEER' wil mij van straf bevrijden.
Ach, toon U tot mijn hulp gereed.
'k Smeek dag aan dag om Uw ontferming.
Leen mij de hand tot mijn bescherming.

Dat is jammer. Natuurlijk kan ik deze psalm rustig eens opgeven als dat zo uitkomt. Maar dan wordt die psalm wel al aarzeland gezongen, met de neus in het psalmboekje en met de nodige fouten. Zo zingen is eigenlijk geen zingen.

Moet ik de genoemde, onbekende psalm de zondag daarop dus weer laten zingen? Het gemiddelde muzikaal niveau van de gemeenten in acht nemend wordt er na veel oefenen nog gestunteld. En psalmmelodieën oefenen vind ik meer iets voor een koor, dan voor een eredienst. Juist omdat een doorsnee gemeente nu niet echt muzikaal aangelegd is, vind ik het onbegrijpelijk dat sommige psalmen een ongemakkelijke melodie hebben. In plaats van weer een nieuwe psalmberijming zouden musici zich eens moeten buigen over de vraag of bijvoorbeeld psalm 11 een makkelijke melodie kan krijgen! Er zijn ook aardig wat psalmen met een onbekende melodie die op een bekende wijs van een andere psalm gezongen kunnen worden. Maar, zo is mijn ervaring, daar zijn sommige organisten weer op tegen. En ook nog dit, en dan neem ik het voor de dominee op, de psalm moet wel bij de preek passen natuurlijk. En bekende psalmen zijn ook geliefde psalmen; vandaar dat die psalmen vaak 'op het bord' staan.

Verder wil ik er niets meer van zeggen. En iedereen mag op elk punt met mij van mening verschillen: even goede vrienden! Maar ik zou toch nog wel iets anders willen zeggen als het over het zingen in de eredienst gaat: laten we ervoor waken dat het samen zingen van een psalm

niet een zingen wordt van "iedereen op zijne wijs". Laat de samenzang ook echt samenzang zijn. Niet vooruit en niet er achteraan, ook gelijk beginnen. Het is soms psalmgezing waar het hart door wordt gekraakt in plaats van geraakt. Als dominee zit je maar zelden tussen het kerkvolk, maar als het mij gebeurt dan valt me echt wel eens de ongelijkheid in de samenzang op. Als je in een koor zingt zal de dirigent het niet accepteren als er ongelijk wordt gezongen.

Maar ach, het zijn zo maar wat opmerkingen. Ik heb het liever over de grote zegen van ons psalmboek. Wat kan een eenvoudige psalm je hart treffen en tot zegen zijn. Soms een preek op zich. Hoe rijk en treffend vertolken de psalmen het geestelijk leven van hen die de Heere vrezen. Welk een troost biedt de psalm op de levensweg, in het uur van de beproeving en de strijd, en in het aangezicht van de dood! Het wonderlijke van de psalm is dat het een lied is, gedicht door een kind des Heeren, maar tegelijk is het ook het Woord des Heeren! De dichter zong door de Geest geleid. Dezelfde Geest leidde ook de zanger. En wat je ook wel eens hoort zeggen is, dat je in de psalmen de naam van Jezus niet tegen komt, maar dat is niet waar hoor! De rol des boeks is met Zijn Naam vervuld, ook de psalmrol! Want overal waar gezongen wordt van de HEERE gaat het over God in Christus. Vergeet dat niet. Het licht van het nieuwe testament valt ook over de psalmen van het oude testament.

En om nog even op die vele onbekende versjes terug te komen: er is natuurlijk niets op tegen als u elke dag een versje leert, net zoals vroeger op de Zondagsschool. Dan leert u het versje opzeggen in plaats van zingen. En als de dominee dan eens die psalm opgeeft, dan kent u in ieder geval de woorden al. Want het gaat natuurlijk om de woorden! Laat ik u hierbij eens een onbekende psalm opgeven. Zullen we die deze week uit ons hoofd leren? Het is Psalm 104:17.

Ik zal, zolang ik 't levenslicht geniet,
Gods mogendheid verheffen in mijn lied.
Ik zal mijn God met lofgezangen eren,
Zolang ik nog op aarde mag verkeren.
Mijn aandacht zal op Hem gevestigd staan.
En met vermaak Zijn grootheid gadeslaan.
Ik zal mij in de God mijns heils verblijden,
En dag op dag aan Hem mijn psalmen wijden.

BOEKBESPREKINGEN

Dr. M.J. Kater, Een samenkomst om naar te verlangen, Over het verbazingwekkende van de kerkdienst. Paperback, 107 blz., € 10,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 94 0290 4871.

De auteur beschrijft eerst wat een kerkdienst is, daarna behandelt hij in kort bestek de orde van dienst van votum tot zegen. Terecht komt in hoofdstuk 8 uit dat de prediking centraal dient te staan in de kerkdienst. De voorganger is dienaar van het Woord. We lezen op blz. 81: "Hij moet dus zelf naar de achtergrond verdwijnen. Hij is geroepen om de woorden van God te spreken, die hij ontvangen heeft toen hij aan het luisteren was naar de tekst voor de preek."

J. Boeder, Het leven van Job, 146 blz., paperback, € 9,95, Uitgeverij Om Sions Wil, ISBN 978 94 6335 0341.

Het Bijbelboek Job is niet gemakkelijk, zeker voor kinderen niet. De auteur (die vele jaren ouderling is geweest in de Gereformeerde Gemeente van Scherpenzeel) heeft geprobeerd de geschiedenis van Job op een eenvoudige manier te vertellen voor kinderen vanaf 10 jaar. Aan het eind van elk hoofdstuk staan enkele vragen om verder over de stof na te denken.

Ralph Erskine, De zwangere belofte, gebonden, 281 blz., € 24,95, Brevier uitgeverij- Kampen, ISBN 9789491583766.

De zeven bekende preken over Galaten 4:28 zijn opnieuw vertaald en uitgegeven. Eerder verscheen dit boek in het Nederlands onder de titel 'De zwangere belofte en haar vrucht of de kinderen der belofte voortgebracht en beschreven.' Op de blz. 28 en 29 noemt Erskine heel wat beloften. Erskine maakt onderscheid tussen het recht van toegang en het recht van bezit met betrekking tot Gods beloften. De rijkdom van Gods beloften komt in deze prekenreeks naar voren en ook hoe omgegaan dient te worden met de beloften

van God. Erskine waarschuwt tegen zelfbedrog en noemt heel wat kenmerken van het ware Godswerk. De dienaren van het Evangelie zijn vissers van mensen. De mensen zijn de vissen. De beloften zijn een bundel van haken om allerlei soort van vissen te vangen. Tenslotte willen wij een citaat geven wat we lezen op blz. 67 "Bent u ervan overtuigd dat u de vreze van Gods Naam ten enenmale mist? Dan is hier een stukje aas voor u om in te bijten, opdat u daarmee aan de haak geslagen zou worden: 'En Ik zal mijn vreze in hun hart geven, zodat zij niet van Mij afwijken' (Jer. 32,40). En zo zou u met al de beloften moeten doen die in een voorwaardelijke vorm lijken voor te komen. Laat de voorwaarde u niet afschrikken, zodat u uw mond niet wijd zou durven open te doen voor het aas van de belofte." Liefhebbers van de geschriften van Erskine zullen deze nieuwe uitgave zeker willen lezen en waarderen.

John Pollock, Hudson Taylor en Maria, een huwelijk dat in de hemel gesloten is, 266 blz., gebonden, € 9,49, Uitgeverij Om Sions Wil, ISBN 978 94 6335 038 9.

Hudson Taylor (1832-1905) heeft als zendeling mogen werken in het oude keizerrijk China. In 1853 vertrok hij naar China. In 1860 moest hij met een gebroken gezondheid naar Engeland terugkeren. Taylor berekende dat elk uur ongeveer 1000 Chinezen het eeuwig verderf vonden, omdat niemand hun het Evangelie had verkondigd. Taylor was de oprichter van de China Inland Mission. Toen hij stierf waren er 828 zendingen in dienst. Maria, de vrouw van Taylor, was hem tot grote steun. Zonder Maria zou Taylor nooit hebben kunnen doen wat hij heeft mogen doen. Wie kennis wil nemen van het zendingswerk van Hudson Taylor doet er goed aan dit boek te lezen.

D.J. Vogelaar, Het pand bewaard, 1917- 2017, Christelijke Gereformeerde Kerk Nieuwkoop, 294 blz., gebonden.

Het keurig uitgevoerde boek is uitgegeven ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Nieuwkoop. De auteur is ruim veertig jaar werkzaam geweest in het onderwijs. Bij het schrijven heeft hij rekening willen houden met jeugdige lezers. Het boek leest inderdaad vlot, maar het bevat ook veel gegevens. Op 17 mei 2017 was het honderd jaar geleden dat in Nieuwkoop een

Christelijke Gereformeerde Kerk werd geïnstitueerd. De titel van het boek is ontleend aan 1 Timotheüs 6:20a 'O Timotheüs, bewaar het pand u toebetrouwd.' Met dit pand wordt volgens de kanttekening bedoeld 'het Woord des Evangelies.' Nieuwkoop is ook een zogenaamde 'Bewaar het Pand' gemeente. In honderd jaar is er geen wezenlijke verandering in de Boodschap gekomen. Het is niet aan mensen toe te schrijven, ook niet aan ambtsdragers, dat de gemeente honderd jaar mag bestaan. De Heere heeft Zijn trouw betoond. Hem komt alleen de eer toe. Het boek begint met de geschiedenis van het veendorp Nieuwkoop. Daarna volgt de kerkgeschiedenis van het dorp en de geschiedenis van de Christelijke Gereformeerde Kerk. Heel veel zaken en gebeurtenissen worden helder beschreven. Er wordt ook kort aandacht gegeven aan huisbezoekverslagen. Naast zorgen blijkt hieruit dat de Heere is doorgegaan met Zijn werk, ook in de gemeente van Nieuwkoop. Ook de plaats van Nieuwkoop in het kerkverband komt ter sprake. De herdenkingsdienst ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van ds. A.A. Egas is opgenomen. In diverse bijlagen staan interessante gegevens. Er is een preek opgenomen van allen die hebben mogen dienen in Nieuwkoop. Wie lid is of lid is geweest of op een andere manier belangstelling heeft voor de Christelijke Gereformeerde Kerk te Nieuwkoop willen wij dit boek van harte aanbevelen.

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. dinsdag 29 mei 2018. Kopij graag binnen WOENSDAG 16 mei.

Pinksteren

De Heere geve gezegende Pinksterdagen. Hij werke rijk door Zijn Woord en Geest onder jong en oud.

Pinksterappel

Tweede Pinksterdag te Weesp. Onderwerp: de werking van de Geest in het Oude Testament. Sprekers: ds. D.J.T. Hoogendoorn en ds. A.K. Wallet. Meer informatie: www.pinksterappel.nl

Ambtsdragersconferentie

D.V. zaterdag 16 juni 2018. Spreker: Ds. M.A. Kempeneers. Onderwerp: De Dordts Leerregels en het ambtelijke leven. Een actueel onderwerp. Het is ook goed en nodig elkaar te ontmoeten als (oud) ambtsdragers. Plaats: CGK Sliedrecht- Bethel. Ontvangst 9.30 uur, opening 10.00 uur, sluiting 12.15 uur. Voor hen die van ver komen is er een broodmaaltijd. Graag hiervoor opgeven bij ons bestuurslid dhr. W. Lodewijk wloewijk@kliksafe.nl

Zondagsschool Barendrecht

D.V. 17 mei jubileumsamenkomst honderdjarig bestaan, aanvang 19.00 uur in de CGK van Barendrecht. Ieder is hartelijk welkom.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechtienden). Tel. 0341- 565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR. Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

VAN STAVEREN
begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar
(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

**Mooi vakantie-appartement
in Hoog Sauerland.**
www.huizesolagrati.net

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.
Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email: webwinkel@evangelischcentrum.be
Telefoon (0032)92230560

*Begravenisonderneming
de Jongh*

*Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen*

Hardinxveld-Giessendam 0184 - 61 11 54	Dordrecht e.o. 078 - 641 27 40	Waardenburg 0418 - 65 20 39
---	-----------------------------------	--------------------------------

Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.

www.begravenisondernemingdejongh.nl

Een noodkreet uit Malawi! Geeft u de armen in Malawi hoop op een betere toekomst?

Timotheos is een initiatief van de Reformed Presbyterian Church of Malawi.

Meld u aan als donateur of steun ons werk door een gift over te maken op ons rekeningnummer.

Adopteer een:

- groep kleuters
- (wees)kind
- scholier

Timotheos investeert in:

- Onderwijs
- Wezenzorg
- Zorg voor voeding en gezondheid
- Evangelisatie

NL57 RABO 0161 4855 02 t.n.v. Stichting Timotheos o.v.v. 'Hoop op betere toekomst'

Kijk voor meer informatie op onze website www.timotheos.nl of neem contact met ons op.

- UITNODIGING -

BIJBELDAG

D.V. zaterdag 9 juni

Aanvang: 10.00 uur

Sluiting: 12.30 uur

Thema's

• Gent uit het verleden

door ev. H. Bor

• Gent in het heden

door ds. D. van Luttikhuizen

- * samengesteld mannenkoor
- * instrumentalisten
- * oppas voor de kinderen
- * pauze voor onderlinge ontmoeting
- * na afloop: gelegenheid om een broodje te eten

Locatie:

Gomarus Scholengemeenschap

Hoefslag 11

4205 NK Gorinchem

2018

40 JAAR

EVANGELISATIEWERK

GENT

Commissie Vormingswerk Christelijke Gereformeerde Kerken

D.V. wordt in het seizoen half sept. 2018- half maart 2019 weer de **Vormingscursus** gegeven. De Commissie Vormingswerk heeft een nieuw programma samengesteld.

Het **programma 2018-2019** biedt de volgende onderwerpen en docenten:

Momenten uit de CGK – geschiedenis -

mevr. drs. C.T. Boerke

Wat heeft de Kerk met Israël? - ds. A. Brons

Van joods-christelijke gemeente naar kerk uit joden en heidenen (Hand. 6-15) - drs. R. van de Kamp

De zingende gemeente - drs. J. van der Knijff

De Maaltijd des Heeren – principe en praktijk

-drs. J.M.J. Kieviet

Kerk en kerkjeugd - de heer C. van Vianen

In Apeldoorn, Drachten en Sliedrecht wordt zo mogelijk elk onderwerp gespreid over 3 zaterdag behandel. Per cursusdag behandelen 2 docenten elk 1 uur een deel van hun onderwerp. In Biezeling en Goes wordt elk onderwerp op 1 zaterdag volledig behandeld in 2 uur. Daar is 1 docent aanwezig.

De cursuszaterdag per cursusplaats zijn als volgt:

Apeldoorn, Theologische Universiteit, Drachten, Christelijke Gereformeerde Kerk Eben-Haezer, Sliedrecht, Christelijke Gereformeerde Bethelkerk

Biezeling, Christelijke Gereformeerde Opstandingskerk, Goes, Christelijke Gereformeerde Maranathakerk

U kunt zich voor deelname aan deze cursus aanmelden via

- de website (bij voorkeur) via het invulformulier op <https://cgk.nl/vormingswerk/>

- e-mail: vormingswerk.cgk@gmail.com o.v.v. naam, adres, woonplaats en de gewenste cursusplaats van deelname.

Aanmelding liefst vóór **1 september 2018** zodat de plaatselijke cursusgroepen tijdig kunnen worden ingedeeld.

UW ADVERTENTIE IN KLEUR?*

Neem contact op met de administratie!

* Alleen mogelijk op de achterzijde.